

Sote-liitot: Henkilöstön aseman heikentämisestä ja rahoituksen leikkauksesta luovuttava

Suomalainen työmarkkinamalli on perustunut järjestäytyneiden työntekijöiden ja työnantajien sopimusperustaiseen yhteistyöhön. Sopijaosapuolten tasaveroisuus varmistaa, että työmarkkinoiden toiminta on mahdollisimman oikeudenmukaista, vakaata ja ennustettavaa. Hallitusohjelman mukaan: ”Laissa työriitojen sovittelusta säädetään, että palkantarkastusten yleistä linjaa ei voida ylittää valtakunnansovittelijan toimistosta tai sovittelulautakunnan toimesta annettavalla sovintoehdotuksella.” Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että sovittelujärjestelmän rooli rapautuu – julkisten alojen näkökulmasta tässä siis säädetään, että valtakunnansovittelijan ja sovittelulautakunnan tulee noudattaa työnantajapuolen tahtoa. On kyseenalaista, voidaanko sovittelujärjestelmää edes perustuslain mukaan säätää tällä tavoin yksipuoliseksi. On ainakin itsestään selvää, ettei tällaisen kirjauksen jälkeen syntyisi yhtään sovitteluratkaisua.

Vientivetoinen malli johtaa tilanteeseen, jossa julkisten alojen palkkakuoppa syvenee. Palkkaliukumien vuoksi tosiasiallinen palkkakehitys yksityisillä aloilla on nopeampaa kuin julkisilla aloilla, vaikka nimelliskorotukset olisivat samat. Tämän seurauksena sukupuolten välinen palkkaepätasa-arvoisuus pahenee. Tätä meidän on mahdoton hyväksyä.

Suomessa on jo nyt sosiaali- ja terveydenhuollossa vakavia ongelmia henkilöstön saatavuuden kanssa, ja useat työryhmät ovat pohtineet keinoja alan veto- ja pitovoiman parantamiseksi. Hallitusohjelman kirjaus määräaikaisten työsuhteiden perusteiden poistamisesta alle vuoden mittaisten työsuhteiden kohdalla viittaa kintaalla näille pyrkimyksille ja houkuttelee sote-ammattilaisia pikemminkin vaihtamaan alaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksen leikkaus pahentaa entisestään vaikeaa tilannetta

Hallitusohjelman mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksen kasvua leikataan 1,4 miljardilla eurolla. Julkiset palvelut ovat jo nyt kriisissä, ihmiset eivät saa hoitoa. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelu- ja henkilöstötarve ja tätä kautta kustannukset kasvavat väestön ikääntymisen vuoksi. Suomeksi sanottuna: ihmiset tarvitsevat enemmän hoitoa ja palveluja. Näistä vastaamme me, suomalaiset sosiaali- ja terveydenhuollon alan ammattilaiset. Mikäli rahoituksen kasvua leikataan, leikataan ihmisten mahdollisuutta saada vaivansa hoidettua.

Työmarkkinarauhaa ei tuoteta sanelupolitiikalla. Esitys tarkoittaa käytännössä sitä, että ammattiliittojen on turvaututtava vielä voimakkaampiin painostuskeinoihin tasa-arvoisen palkkakehityksen aikaansaamiseksi. Tällaiseen tilanteeseen meillä ei ole varaa. Sosiaali- ja terveydenhuoltoalan liitot vetoavat hallitukseen, että henkilöstön asemaa heikentävistä hallitusohjelmakirjauksista luovutaan ja sote-rahoituksen leikkaukset jätetään toteuttamatta.

Kirsi Grym, Suomen Terveydenhoitajaliitto, puheenjohtaja

Pia Helander, Suomen Hammaslääkäriliitto, puheenjohtaja

Jenni Karsio, Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia, puheenjohtaja

Niina Koivuviita, Suomen Lääkäriliitto, puheenjohtaja

Inka Koskiaho, Suomen Työterveyshoitajaliitto, puheenjohtaja

Vilhelmiina Lehto-Niskala, Akavan sairaanhoitajat ja Taja, puheenjohtaja

Jari Lipsanen, Suomen Psykologiliitto, puheenjohtaja

Tiina Mäkinen, Suomen Fysioterapeutit, puheenjohtaja

Silja Paavola, Suomen lähi- ja perushoitajaliitto Super, puheenjohtaja

Millariikka Rytkönen, Tehy ry, puheenjohtaja